

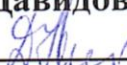
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет соціальних комунікацій

Кафедра інформаційної, бібліотечної та архівної справи

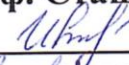
ЗАТВЕРДЖУЮ:

**Гарант освітньо-наукової програми
проф. Давидова І. О.**

2 вересня 2019 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:

**Проректор з навчальної роботи
проф. Сташевська І. О.**

2 вересня 2019 р.

Силабус
навчальної дисципліни

Інноваційні методи викладання у вищій школі
Освітньо-наукова програма – Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
Спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»
Галузь знань – 02 культура і мистецтво
Ступінь вищої освіти – доктор філософії

Силабус склали:

доктор педагогічних наук, професор кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи

Кушнарєнко Наталя Миколаївна

доктор педагогічних наук, професор кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи

Соляник Алла Анатоліївна

Силабус затверджено на засіданні кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи

протокол № 2 від «12» вересня 2019 р.

Завідувач кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи, доктор наук із соціальних комунікацій, професор Давидова І. О.

Силабус затверджено на засіданні групи забезпечення спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», протокол № 2 від «2» вересня 2019 р.

Голова забезпечення
д. н. із соціальних комунікацій,
професор

Давидова І. О.

1. Загальна інформація про дисципліну

1.	Назва дисципліни	Інноваційні методи викладання у вищій школі
2.	Викладач	Кушнаренко Наталя Миколаївна
3.	Контактні дані викладача	nataliyanikkush@gmail.com
4.	Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова
5.	Рік підготовки	1-2
6.	Семестр	2-3
7.	Лекції (год.)	20
8.	Практичні (семінарські, лабораторні) заняття (год.)	40
9.	Самостійна робота (год.)	60
10.	Індивідуальна робота (год.)	-
11.	Кількість кредитів	4
12.	Загальна кількість годин	120
13.	Види поточного контролю	Опитування, тестування, реферати, есе-рефлексія
14.	Вид підсумкового контролю	Заліки 2-3 сем.

2. Анотація дисципліни

2.1. Місце дисципліни в програмі навчання

Навчальна дисципліна «Інноваційні методи викладання у вищій школі» покликана допомогти аспіранту зрозуміти сутність діяльності науково-педагогічного працівника, досягнути теоретико-методичні засади запровадження інновацій у вищій школі, загальні види дидактичних інновацій (зокрема інтерактивні методи викладання, ділова гра, тренінг, майстер-клас, мультимедіа в педагогічному процесі тощо) та специфіку їх запровадження відповідно до професійного спрямування. У процесі вивчення дисципліни аспіранти мають усвідомити педагогічні засади викладання в закладах вищої освіти. Курс має забезпечити здатність аспірантів професійно викладати дисципліни соціокомунікативного циклу на відповідному рівні освітньої кваліфікації.

2.2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

Реформування системи вищої освіти України, її вдосконалення і підвищення якості освітніх послуг значною мірою зумовлюється процесами глобалізації та потребами формування позитивних умов для індивідуального розвитку людини. Ці процеси диктують необхідність гармонізації освіти з урахуванням вимог вітчизняної, міжнародної та європейської систем стандартів вищої освіти. У цьому сенсі підготовка викладачів спецдисциплін закладів вищої освіти інформаційного профілю України має особливе значення.

Навчальна дисципліна «Інноваційні методи викладання у вищій школі» ґрунтується на новій теоретико-методологічній основі. Доктори філософії спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» повинні володіти не лише знаннями, вміннями і навичками творчої, креативної діяльності у відповідній галузі, а й уміти навчати інших, розробляти методологічні засади управління освітньо-науковим і виховним процесом у системі підготовки і перепідготовки

кадрів. Підготовка сучасних докторів філософії потребує вдосконалення змісту, форм і методів освітнього процесу. Дисципліна забезпечує засвоєння аспірантами основних принципів, методів, інноваційних форм організації освітнього процесу, технологій освітньої, виховної, організаторської діяльності в сучасній вищій школі.

Здобутий аспірантами під час вивчення навчальної дисципліни «Інноваційні методи викладання у вищій школі» фрагмент соціокультурного досвіду у вигляді системи знань, умінь, норм і цінностей стане теоретичним підґрунтям для професійного викладання дисциплін соціокомунікаційного циклу на відповідному рівні даної освітньої кваліфікації.

2.3. Мета вивчення навчальної дисципліни – розвиток здатності аспірантів організовувати та здійснювати інноваційний освітній процес у вищій школі; формування навичок розробки науково-педагогічних інновацій для оптимізації навчання та сприяння розбудові інноваційного освітньо-виховного середовища закладу вищої освіти.

2.4. Завдання вивчення навчальної дисципліни:

- розкрити особливості науково-педагогічного досвіду модернізації в системі вищої освіти в умовах інформаційного суспільства;
- розширити уявлення про можливість запровадження інновацій в освітньому процесі вищої школи;
- поглибити знання з новітніх організаційних та управлінських засад освітнього процесу в закладі вищої освіти;
- розглянути провідні наукові положення щодо інновацій у вищій освіті;
- висвітлити новітні уявлення про інновацію як осмислене привнесення нових елементів, що допомагає змінювати освітню ситуацію;
- розкрити провідні інноваційні методи викладання;
- сформувати вміння застосовувати інноваційні методи навчання у власній педагогічній діяльності;
- сформувати навички розробки науково-педагогічних інновацій для оптимізації навчання студентів за спеціальністю «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

2.5. Найменування та опис компетентностей, формування яких забезпечує вивчення дисципліни

Загальні компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність до формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору;
- здатність застосовувати теоретичні знання в практичних ситуаціях, у науковій та педагогічній діяльності;
- здатність до пошуку, оброблення та критичного аналізу інформації з різних джерел;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- здатність виявляти ініціативу та підприємливість;
- здатність працювати автономно чи в команді, оцінювати якість проведених робіт.

Професійні компетентності:

- здатність дотримуватися норм професійної етики;

- здатність професійно викладати дисципліни соціокомунікативного циклу на відповідному рівні даної освітньої кваліфікації;
- здатність до професійної мобільності та вміння адаптуватися до нових виробничих ситуацій;
- здатність оцінювати та прогнозувати поведінку суб'єктів освітнього процесу;
- розвинута здатність використовувати широкий спектр інноваційних та цифрових засобів і технологій для підвищення ефективності підготовки майбутніх інформаційних, бібліотечних та архівних працівників.

2.6. Результати навчання

- Результати вивчення даної освітньої компоненти деталізують такі програмні результати:
- знати провідний вітчизняний та зарубіжний досвід модернізації вищої освіти в умовах євроінтеграції;
- перспективні тенденції, підходи та процеси розвитку інновацій у вищій освіті відповідно до вимог інформаційного суспільства;
- види та характеристики інновацій в освітньому процесі вищої школи;
- провідні методики інноваційних методів викладання у вищій школі;
- вимоги, умови, методичне підґрунтя, алгоритм запровадження інновацій викладання у вищій школі;
- специфіку дидактичної інноватики та особливості її запровадження відповідно до вимог професійного спрямування;
- уміти самостійно та вільно орієнтуватися в проблемах та перспективах запровадження інноваційних методів викладання у вищій школі;
- обґрунтовувати власну думку стосовно дискусійних проблем науково-педагогічної інноватики;
- класифікувати інноваційні методи викладання у вищій школі;
- використовувати інноваційні методи викладання для вдосконалення якості підготовки фахівців зі спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» відповідного рівня кваліфікації;
- конструювати дидактичні інновації відповідно до специфіки професійного спрямування.

3. Політика дисципліни

3.1. Політика виставлення оцінок (пропущені заняття, відпрацювання пропусків): кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених аспірантам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу аспіранта; у випадку не відпрацювання аспірантом усіх передбачених занять до заліку він не допускається; пропущені заняття обов'язково мають бути відпрацьовані. Форму і час відпрацювання аспірант та викладач взаємопогоджують.

3.2. Політика академічної поведінки та доброчесності (плагіат, поведінка в аудиторії): конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем, необхідно бути взаємно толерантними, поважати думку іншого. Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Недопустимі підказки і списування під час семінарських занять, контрольних робіт, на заліку.

Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність; робота в аудиторії з відключеними мобільними телефонами.

4. Програма навчальної дисципліни

Тематика курсу					
Тема, план лекції	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
<p>Тема 1. Соціокультурні основи оновлення ВШ в умовах євроінтеграції та розвитку інформаційної культури людства</p> <p>1. Соціокультурні причини трансформації ВШ</p> <p>2. Стратегії оновлення вищої освіти в Україні</p> <p>3. Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності в Україні</p>	лекція	1,2,5,9,18	2	4 бали	
<p>Тема 2. Зарубіжний та вітчизняний досвід модернізації вищої освіти</p> <p>1. Сучасний досвід інновацій у ВШ європейських країн</p> <p>2. Сучасний досвід інновацій у ВШ США та Канади</p> <p>3. Сучасний досвід інновацій у вітчизняній ВШ</p>	семінарське заняття	13,15,22	2	4 бали	
<p>Тема 3. Теорія інноватики у ВШ</p> <p>1. Термінологічна система інноватики у ВШ</p> <p>2. Інноваційні технології навчання у ВШ</p> <p>3. Класифікація інноваційних методів навчання у ВШ</p>	лекція	3,7,10,12	2	4 бали	
<p>Тема 4. Перспективні тенденції розвитку інновацій у сучасній освіті</p> <p>1. Загальні інноваційні тенденції у ВШ США та Японії</p> <p>2. Інновації в сучасній освіті Європейських країн</p>	семінарське заняття	7,13,16	2	4 бали	

3. Узагальнення тенденцій розвитку інновацій у сучасній вітчизняній освіті					
Тема 5. Активні методи викладання у ВШ 1. Сутність активізації процесу навчання 2. Рівні активності 3. Активні інформаційні методи навчання 4. Методи проблемно-дискусійного навчання	лекція, практичне заняття	2,13,18,36	4	4 бали	
Тема 6. Інтерактивні методи викладання у ВШ 1. Специфіка інтерактивних методів навчання 2. Стимулювання пізнавальної діяльності студентів 3. Класифікація інтерактивних методів викладання у ВШ 4. Характеристика окремих інтерактивних методів викладання та навчання	лекція, практичне заняття	7,11,21	6	4 бали	
Тема 7. Ділові ігри, тренінги як методи викладання у ВШ 1. Ігрова освітня стратегія 2. Дидактичні ігри 3. Види ділових, рольових, імітаційно-моделюючих ігор 4. Види і технологія тренінгів	лекція, практичне заняття	7,11,21,23	4	4 бали	
Тема 8. Майстер-клас як метод викладання у ВШ 1. Сучасні підходи до видів майстер-класу 2. Технологія проведення майстер-класу 3. Критерії якості майстер-класу	лекція, практичне заняття	7,11,21	4	2 бали	
Тема 9. Мультимедіа у викладанні у ВШ 1. Поняття «мультимедіа» у ВШ	лекція, практичне заняття	7,9,11	4	4 бали	

2. Мультимедіа як технологічний процес 3. Види мультимедійних форм викладання					
Тема 10. Новітня вітчизняна та світова практика підготовки фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи 1. Традиційна й інноваційна парадигми підготовки інформаційних працівників в Україні та світі 2. Трансформаційні зміни в інформаційній, бібліотечній та архівній галузі та їх вплив на зміст й організацію освітнього процесу 3. Співвідношення активних, інноваційних та інтерактивних засобів у підготовці інформаційних кадрів в Україні та за кордоном	лекція, семінарське, практичне заняття	6,11,13,24, 25,26,33, 41, 42	6	4 бали	
Тема 11. Міждисциплінарне навчання як метод реалізації освітнього процесу у ЗВО інформаційного профілю 1. Міждисциплінарна парадигма реалізації інноваційного освітнього процесу 2. Міждисциплінарна інтеграція у викладанні дисциплін соціокомунікаційного циклу 3. Формування системи «Я - концепція» 4. Критерії міждисциплінарного навчання	лекція, практичне заняття	20,21,23,44	6	4 бали	
Тема 12. Інноваційні методи в теоретичній	практичне заняття	23,38,42	4	4 бали	

<p>підготовці інформаційних працівників</p> <p>1. Активні, інтерактивні, інноваційні методи, способи, технології теоретичного навчання</p> <p>2. Інтерактивні лекційні та семінарські заняття</p> <p>3. Вебінарна лекція</p> <p>4. Види інтерактивних семінарів</p>					
<p>Тема 13. Інноваційні освітні технології в практичній підготовці інформаційних фахівців</p> <p>1. Розроблення та реалізація практичних занять інноваційного типу</p> <p>2. Технологія проведення диспуту, коучингу, мозкового штурму</p> <p>3. Технологія роботи в малих групах</p>	практичне заняття	27,34,38, 44	6	4 бали	
<p>Тема 14. Інноваційні методики в організації самостійної роботи майбутніх інформаційних фахівців</p> <p>1. Основні види самостійної роботи</p> <p>2. Випереджальна самостійна робота</p> <p>3. Інтерактивні випереджальні завдання теоретичного і практичного характеру</p>	практичне заняття	1,39	2	2 бали	
<p>Тема 15. Інноваційні методики контролю знань студентів</p> <p>1. Класифікація інноваційних методів контролю знань студентів</p> <p>2. Технологія виставлення оцінок</p> <p>3. Політика академічної</p>	практичне заняття	4,38	2	4 бали	

поведінки та доброчесності					
Тема 16. Інноваційні методи та засоби оцінювання рівня педагогічної майстерності викладачів спецдисциплін соціокомунікаційного циклу 1. Інноваційні відкриті заняття 2. Види відкритих занять 3. Методика і технологія проведення відкритих занять з курсів соціокомунікаційного циклу	лекція, практичне заняття	31,39	4	2 бали	
Разом			60	60	

5. Тематика семінарських і практичних занять

Тематика семінарських занять

Тема 2. Зарубіжний та вітчизняний досвід модернізації вищої освіти

Семінарське заняття № 1. Зарубіжний та вітчизняний досвід модернізації вищої освіти – 2 год.

Мета: систематизація знань про досвід модернізації вищої освіти в Україні і зарубіжних країнах у ХХІ ст.

Питання для контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу:

1. Фактори впливу інформаційного суспільства на трансформацію вищої освіти у світі.
2. Тенденції оновлення вищої освіти у розвинених країнах.
3. Стратегії вдосконалення вищої освіти в Україні.

Питання:

1. Досвід модернізації вищої освіти в європейських країнах, США, Японії: порівняльний аналіз.
 2. Узагальнення досвіду модернізації вітчизняної вищої освіти.
 3. Загальне та відмінне у досвіді модернізації вітчизняної вищої освіти та ВО розвинених країн.
- Література:** 3;8;9;10;12;22; 24;39.

Тема 4. Перспективні тенденції розвитку інновацій у сучасній вищій школі

Семінарське заняття № 2. Перспективні тенденції розвитку інновацій у сучасній вищій школі – 2 год.

Мета: поглиблення знань щодо провідних перспективних тенденцій розвитку інновацій у сучасній вищій школі.

Питання для контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу: проведення словникової контрольної роботи з теми «Теорія інноватики у ВШ».

Питання:

Обговоренню підлягають реферати-презентації за темою.

1. Перспективні тенденції розвитку інновацій у сучасній вищій школі за кордоном.
2. Перспективні тенденції розвитку інновацій у сучасній вищій школі Китаю.
3. Євроінтеграція та інноваційні тенденції у вищій освіті України.
4. Перспективні тенденції розвитку інновацій у сучасній вищій школі України.
5. Порівняльний аналіз перспективних тенденцій розвитку інновацій у сучасній зарубіжній вищій школі та в Україні.

Література: 3;8;9;10;12;22; 24;39.

Тема 10. Новітня вітчизняна та світова практика підготовки інноваційних фахівців для інформаційної, бібліотечної та архівної сфери

Семінарське заняття №3. Сучасна модель підготовки інформаційних фахівців в Україні та світі – 2 год.

Мета: компаративний аналіз підготовки інформаційних фахівців в Україні та світі

Семінар проводиться в інтерактивній формі: мозковий штурм, дискусія, аналіз конкретної ситуації, кейс-метод, робота в групах.

Питання для контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу:

1. Фактори впливу інформаційного суспільства та суспільства знань на новітню модель вищої інформаційної освіти у світі.
2. Тенденції модернізації підготовки інформаційних кадрів у розвинених країнах.
3. Стратегії вдосконалення вищої інформаційної, бібліотечної та архівної освіти в Україні.

Питання:

1. Новітнє в європейській освітній практиці підготовки інформаційних фахівців.
2. Сучасна модель підготовки інформаційних кадрів у США та Канаді.
3. Проблеми і перспективи сучасної інформаційної, бібліотечної та архівної освіти в Україні.
4. Інноваційні методи викладання: новітнє у вітчизняній та світовій освітній практиці.
5. Комп'ютерні технології в сучасній інформаційній освіті.

Література: 2;3;4;10;11;19;20;23;25;26;27;28;34;37;38;40;42;43.

Тематика практичних занять

Тема 5. Активні методи викладання у вищій школі

Практичне заняття №1. Активні методи викладання у вищій школі – 2 год.

Мета: оволодіння вміннями, навиками добору та розробки активних методів теоретичної підготовки фахівців у ВШ.

Питання для контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу: структура та особливості підготовки і проведення лекції-дискусії, лекції-консультації, лекції з елементами евристичної бесіди, лекції зі зворотним зв'язком

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Презентація обраної форми лекції за темою «Активні методи викладання у ВШ».

Завдання 2. Обговорення презентованих форм лекції відповідно до вимог її структури та особливості проведення.

Завдання 3. Підведення підсумків щодо специфіки добору та розробки активних методів теоретичної підготовки фахівців у ВШ.

Література: 2;3;13;15;16;20;23;28;29;36.

Тема 6. Інтерактивні методи викладання у вищій школі

Практичне заняття №2. Інтерактивні методи викладання у вищій школі - 2 год.

Мета: систематизація знань щодо класифікації інтерактивних методів викладання у вищій школі та набуття навичок самостійної розробки форм цих методів.

Питання для контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу: схема класифікації інтерактивних методів викладання у ВШ.

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Презентація розробленої форми інтерактивних методів за темою «Інтерактивні методи викладання у ВШ».

Завдання 2. Обговорення презентацій форм інтерактивних методів за темою «Інтерактивні методи викладання у ВШ».

Завдання 3. Узагальнення специфіки добору та розробки форм інтерактивних методів викладання у вищій школі.

Література: 7;11;13;15;16;20;21;23;31;34;42.

Тема 7. Ділові ігри, тренінги як методи викладання у вищій школі

Практичне заняття №3. Ділові ігри, тренінги як методи викладання у вищій школі – 2 год.

Мета: поглиблення знань про ділові ігри та дидактичні тренінги, оволодіння навичками їх розробки для підвищення ефективності освітнього процесу ВШ.

Питання для контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу: схема класифікації освітніх ігор, характеристика освітніх цілей та вимог до дидактичного тренінгу.

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Презентація розробленої освітньої гри або тренінгу.

Завдання 2. Обговорення презентацій освітніх ігор або тренінгу.

Завдання 3. Підведення підсумків щодо специфіки добору та розробки дидактичних, імітаційно-моделюючих, рольових тощо ігор, тренінгів.

Література: 14;15;17;23;25;38.

Тема 8. Майстер-клас як метод викладання у вищій школі Практичне заняття № 4. Майстер-клас як метод викладання у вищій школі – 2 год.

Мета: поглиблення знань про дидактичний майстер-клас, оволодіння навичками розробки та проведення майстер-класу у ВШ.

Питання для контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу: дидактична мета, завдання та процедура майстер-класу; основні елементи методики майстер-класу; вимоги до педагога, який проводить майстер-клас; критерії якості майстер-класу.

Хід практичної роботи

Завдання 1. Активізація знань про дидактичний майстер-клас у ВШ.

Завдання 2. Презентація розроблених аспірантами майстер-класів.

Завдання 3. Обговорення презентованих майстер-класів.

Завдання 4. Узагальнення основних помилок проведення майстер-класу.

Література: 7; 13;15;23;36.

Тема 9. Мультимедіа у викладанні у вищій школі

Практичне заняття №5. Мультимедіа у викладанні у вищій школі – 2 год.

Мета: трансформація знань в уміння використання мультимедіа в освітньому процесі ВШ.

Питання для контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу: специфіка застосування мультимедіа як технологічного процесу та інформаційного продукту у ВШ, основні напрями використання мультимедіа в сучасній ВШ.

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Активізація знань за темою.

Завдання 2. Презентація віртуальної екскурсії або віртуальної виставки тощо.

Завдання 3. Аналіз ефективності презентованого використання мультимедіа.

Література: 15;17;23;28;36;41;42.

Тема 10. Сучасна вітчизняна та світова практика підготовки інноваційних фахівців для інформаційної, бібліотечної та архівної справи

Практичне заняття №6. Програмний і проектний підходи до спеціальної підготовки фахівців зі спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» – 2 год.

Мета: оволодіння методикою підготовки проекту спеціальної підготовки інформаційних фахівців.

Проводиться у формі тренінгу по написанню проекту, роботи в малих групах, презентації розроблених проектів, дискусії – обговорення проектів.

Питання для контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу: поняття тренінгу; поняття проекту; проектний метод навчання; складові проекту; вимоги до реалізації технології.

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Презентація переліку можливих спеціалізацій спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа: Інформаційно-бібліотечний менеджмент; Інформаційно-документні системи; Цифрові архіви; Інформаційна аналітика; Документознавство та інформаційна діяльність та ін.

Завдання 2. Виробити власну думку щодо обрання пріоритетної спеціалізації з наданого переліку або запропонувати оригінальну спеціалізацію (мозковий штурм).

Завдання 3. Підготувати проект упровадження обраної спеціалізації у ВЗО України (формулювання назви проекту. Постановка проблеми, підготовка анотації проекту. Визначення цілей і завдань проекту. Розробка методів проекту. Визначення форм оцінки результативності проекту. Підготовка резюме на виконавців проекту і розподіл обов'язків по виконанню проекту.

Завдання 4. Мультимедійні презентації розроблених проектів.

Завдання 5. Дискусія-обговорення проектів.

Література: 1;2;6;8;14;22;24;28;31.

Тема 11. Міждисциплінарне навчання як метод реалізації освітнього процесу у вищому закладі освіти інформаційного профілю

Практичне заняття №7. Контекстне навчання та case-study як форми реалізації міждисциплінарного підходу у викладанні спецдисциплін інформаційного профілю – 4 год.

Мета: оволодіння методами контекстного навчання та case-study у викладанні спецдисциплін інформаційного профілю.

Проводиться у формі ситуаційного методу (case-study) із залученням інших інтерактивних методів навчання: робота по колу, робота в малих групах, дискусія, евристичний метод, мультимедійна презентація, метод виклику, метод крапкових питань.

Питання для контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу: міждисциплінарне, знаково-контекстне навчання; основні складові контекстного навчання: технологія контекстного навчання, метод case-study, мультимедіа-презентація.

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Мультимедійна презентація суті міждисциплінарного та контекстного навчання у вищій школі інформаційного профілю (результат випереджальної самостійної роботи).

Завдання 2. Виокремити блоки дисциплін фундаментальної, професійної і практичної підготовки бакалаврів і магістрів зі спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа.

Завдання 3. Здійснити контекстний аналіз дисциплін фундаментальної, професійної і практичної підготовки, виявити спільне та відмінне в їхньому змісті (обговорення).

Завдання 4. Розробити та презентувати на вибір чотири види кейсів переліку фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін підготовки бакалаврів і магістрів зі спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа, спрямованих на вирішення таких видів ситуацій; ситуація – проблема; ситуація – оцінка; ситуація – ілюстрація; ситуація – попередження (дискусія).

Література: 1;2;6;8;14;16;17;18;22;24;28;31;35;36.

Тема 12. Інноваційні методи в теоретичній підготовці інформаційних працівників

Практичне заняття №8. Евристичні методи в теоретичній підготовці майбутніх інформаційних працівників – 4 год.

Мета: розроблення та впровадження принципово нових завдань евристичного типу в навчання інформаційних фахівців.

Проводиться у формі евристичної лекції, евристичного занурення, евристичної бесіди, евристичної гри, мозкового штурму, кросворду, філворду, головоломки, ребусу тощо.

Питання для контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу: евристичний метод навчання, відкриті евристичні завдання, завдання когнітивного типу, завдання креативного типу, завдання когнітивного типу, завдання креативного типу, завдання оргдіяльнісного типу, методика створення евристичного завдання, міні-тренінг.

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Обрати конкретну тему з однієї з фундаментальних дисциплін для студентів 1-2 курсів спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

Завдання 2. Розробити та реалізувати в освітньому процесі кросворд, філворд, міні-тренінг майбутніх інформаційних працівників (див. додаток 2).

Завдання 3. Написати евристичну лекцію з обраної теми певної фундаментальної дисципліни та викласти її відповідно до розкладу занять студентів-майбутніх інформаційних працівників.

Завдання 4. Провести аналіз ефективності проведеної евристичної лекції.

Література: 1;5;6;14;16;17;25;27;33;39;41;44.

Тема 13. Інноваційні освітні технології в практичній підготовці майбутніх інформаційних фахівців

Практичне заняття №9. Ігрові методи навчання в практичній підготовці майбутніх інформаційних фахівців – 4 год.

Мета: набуття вмінь та навичок створення та проведення ігрових методів практичної підготовки майбутніх інформаційних працівників.

Питання для контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу: рольові та ділові ігри як рольова імітація студентами (аспірантами) реальної професійної діяльності з виконання функцій інформаційних фахівців на різних робочих місцях, комп'ютерна гра, майстер-клас, коучинг.

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Визначити тематику проведення рольової чи ділової гри. Серед можливої тематики: знищення документів: крок за кроком; Секретар, діловод, канцелярія: доцільні форми організації діловодства; конфліктні співробітники: класифікація, діагностика, взаємодія; керівник-жінка і керівник-чоловік: як взаємодіяти; «Слуга двох панів», або що робити, якщо доручення дають декілька осіб; Організація виробничої наради тощо.

Завдання 2. Визначитися щодо специфіки рольової та ділової гри, ефективності їх використання у вирішенні імітаційних чи реальних професійних проблем.

Завдання 3. Розробити та провести зі студентами денної форми навчання рольову гру з обраної проблеми.

Завдання 4. Розробити та провести зі студентами денної форми навчання ділову гру з обраної проблеми.

Завдання 3. Здійснити аналіз проведення ігрових занять та обґрунтування пропозицій щодо підвищення їх ефективності.

Література: 5;7;12;13;14;15;21;29;41.

Практичне заняття №10. Коучинг як інтерактивна технологія в інформаційній освіті – 4 год.

Мета: набуття вмінь та навичок розробки та проведення тренінгів у практичній підготовці майбутніх інформаційних працівників.

Питання до контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу: особливості коучингу, моніторингу, тренінгу; види тренінгів, методика проведення тренінгу, міні-тренінг в освітньому процесі, модерація.

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Визначити тематику проведення тренінгу. Серед можливих тем: основні напрями інноваційної діяльності сучасних бібліотек; внутрішній бізнес-тренер: назвемо посаду згідно з класифікатором професій; як скоротити витрати паперу в офісі; Психологія взаємодії з користувачем; Тренінг, презентація інформаційного продукту чи сервісу тощо.

Завдання 2. Визначити освітні цілі тренінгу.

Завдання 3. Розробити та провести зі студентами денної форми навчання тренінг з обраної теми.

Завдання 4. Заключне обговорення проведення тренінгу та обґрунтування пропозицій щодо підвищення його ефективності.

Література: 5;12;14;17;22;32.

Тема 14. Інноваційні методики в організації самостійної роботи майбутніх інформаційних працівників

Практичне заняття №11. Вебінар як форма організації самостійної роботи майбутніх інформаційних працівників – 2 год.

Мета: набуття вмінь та навичок організації самостійної роботи студентів в інтернет-середовищі.

Питання для контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу: використання сучасних інтернет-технологій у навчанні; веб-лекція, веб-семінар, веб-конференція, веб-презентація, веб-зустріч, веб-обговорення, вебінар, онлайн-нарада, онлайн-тренінг, онлайн-марафон.

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Мультимедійна презентація розроблених аспірантом (тренером, спікером) програми щодо організації самостійної роботи майбутніх інформаційних працівників.

Завдання 2. Проведення вебінару з корпоративної культури майбутніх інформаційних фахівців у віртуальному середовищі.

Завдання 3. Обговорення та розроблення пропозицій щодо вдосконалення організації самостійної роботи студентів у мережевому середовищі.

Література: 14;30;31;39.

Тема 15. Інноваційні методики контролю знань та вмінь студентів

Практичне заняття №12. Інтерактивне тестування студентів як форма контролю знань та вмінь – 2 год.

Мета: набуття вмінь та навичок застосування електронного тестування для контролю знань та вмінь студентів.

Питання для контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу: охарактеризувати інноваційні методи контролю знань: дебати, мозковий штурм, кросворди, філворди, головоломки, віртуальні презентації, електронне тестування тощо, інноваційні методи контролю вмінь: рольові ігри, КВК, мультимедійні презентації, робота в малих групах тощо.

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Провести інтерактивний контроль знань та вмінь студентів у формі е-тестування за попередньо проведеними аспірантами заняттями.

Завдання 2. Провести інтерактивне тестування знань та вмінь студентів із діловодства та ділової української мови (тест додається див. Додаток 1).

Завдання 3. Обговорення розроблених тестів та проведеного інтерактивного тестування аспірантами.

Література: 1;5;8;12;14;17;32.

Тема 16. Інноваційні методи та засоби оцінювання рівня педагогічної майстерності викладачів спецдисциплін

Практичне заняття №13. Відкрите інноваційне заняття як форма контролю роботи викладача спецдисциплін – 2 год.

Мета: засвоїти методику проведення відкритого інноваційного заняття як форми контролю роботи викладача.

Питання для контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу: відкрита лекція, семінарське, практичне заняття, майстер-клас як інтерактивна форма навчання та контролю роботи викладача.

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Обрати одну з тем таких фундаментальних дисциплін «Інформаційні технології», «Книгознавство та історія книги», «Бібліотекознавство», «Бібліографознавство», «Архівознавство», «Документознавство», «Аналітико-синтетична обробка документів», «Соціальні комунікації».

Завдання 2. Провести відкриту лекцію або майстер-клас з обраної теми з використанням інноваційних освітніх методів, способів, прийомів, технік.

Завдання 3. Обговорити презентований майстер-клас чи відкриту лекцію за такими критеріями оцінювання: професійна компетентність викладача; науковий і методичний рівень; використання інноваційних методів і технологій навчання (елементів діалогу, мозкового штурму, дискусії, моделювання ситуацій, тестів, постановки проблеми, міні-тренінгу, мультимедіа тощо); володіння собою; культура

мови викладача; високі моральні якості, особистий приклад, авторитет; зовнішній вигляд; манера поведінки; повнота відповідей на запитання студентів та ін.

Література: 1;5;8;9;14;16;19;39.

6. Самостійна робота

№ з/п	Тематика	Кількість годин
1	Соціокультурні основи оновлення ВШ в умовах євроінтеграції та розвитку інформаційної культури людства	1
2	Зарубіжний та вітчизняний досвід модернізації вищої освіти	4
3	Теорія інноватики у ВШ	1
4	Перспективні тенденції розвитку інновацій у сучасній ВШ	4
5	Активні методи викладання у вищій школі	4
6	Інтерактивні методи викладання у вищій школі	4
7	Ділові ігри, тренінги як методи викладання у вищій школі	4
8	Майстер-клас як метод викладання у вищій школі	4
9	Мультимедіа у викладанні у вищій школі	4
10	Вітчизняний та зарубіжний досвід модернізації вищої освіти з інформаційної, бібліотечної та архівної справи	4
11	Проблеми професійного спрямування за спеціальністю «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»	2
12	Мультимедійна презентація міждисциплінарного підходу в підготовці інформаційних фахівців	4
13	Кросворд та філворд як форми реалізації евристичного навчання майбутніх інформаційних працівників	4
14	Інноваційні методи в практичній підготовці інформаційних працівників	8
15	Використання сучасних інтернет-технологій в організації самостійної роботи майбутніх інформаційних працівників	4
16	Інноваційні методики контролю знань та вмінь студентів	2
17	Підготовка та проведення відкритого заняття інноваційного типу	2
	Усього	60

Завдання для самостійної роботи студентів

Тема 1. Соціокультурні основи оновлення ВШ в умовах євроінтеграції та розвитку інформаційної культури людства

Самостійна робота №1. Соціокультурні основи оновлення ВШ в умовах євроінтеграції та розвитку інформаційної культури людства – 1 год.

Завдання:

Вивчити інформаційні джерела та підготуватися для відповіді на питання:

1. Фактори впливу інформаційного суспільства на трансформацію вищої освіти у світі.
2. Тенденції оновлення вищої освіти у розвинених країнах.
3. Стратегії вдосконалення вищої освіти в Україні.

Література: 8;9;10;12;24;39.

Тема 2. Зарубіжний та вітчизняний досвід модернізації вищої освіти

Самостійна робота №2. Зарубіжний та вітчизняний досвід модернізації вищої освіти – 4 год.

Завдання:

Опрацювати інформаційні джерела за темою та підготуватися до обговорення на семінарі наступних питань:

1. Досвід модернізації вищої освіти в європейських країнах, США, Японії: порівняльний аналіз.
2. Узагальнення досвіду модернізації вітчизняної вищої освіти.
3. Загальне та відмінне у досвіді модернізації вітчизняної вищої освіти та ВО розвинених країн.

Література: 3;8;9;10;12;22; 24;39.

Тема 3. Теорія інноватики у ВШ

Самостійна робота №3. Теорія інноватики у ВШ – 1 год.

Завдання:

Користуючись лекційним матеріалом та літературою до теми, підготуватися до словникової контрольної роботи.

Література: 15;18;27;30;34;40.

Тема 4. Перспективні тенденції розвитку інновацій у сучасній ВШ

Самостійна робота №4. Перспективні тенденції розвитку інновацій у сучасній ВШ – 4 год.

Завдання:

Використовуючи літературу до теми, а також інформаційний ресурс Інтернету оформити реферат-презентацію з теми та підготуватися до його обговорення на семінарі. Тематика рефератів додається нижче.

Література: 3;8;9;10;12;22; 24;39.

Тема 5. Активні методи викладання у ВШ

Самостійна робота №5. Активні методи викладання у ВШ – 4 год.

Завдання:

1.Засвоїти структуру та особливості підготовки і проведення лекції-дискусії, лекції-консультації, лекції з елементами евристичної бесіди, лекції зі зворотним зв'язком тощо.

2.Обрати одну з форм перелічених вище лекцій та розробити її структуру з теми «Активні методи викладання у вищій школі».

3. Підготувати лекцію - презентацію за обраною формою.

Література: 2;3;13;15;16;20;23;28;29;36.

Тема 6. Інтерактивні методи викладання у ВШ

Самостійна робота №6. Інтерактивні методи викладання у ВШ – 4 год.

Завдання:

1.Створити схему класифікації інтерактивних методів викладання у ВШ.

2.Засвоїти структуру та особливості підготовки і проведення інтерактивних методів: дебати, мозковий штурм, робота в малих групах, проект, кейс-студії, «рівний рівному», презентація, квест тощо.

3.Обравши одну з форм інтерактивних методів навчання, розробити його презентацію за темою «Інтерактивні методи викладання у ВШ».

Література: 7;11;13;15;16;20;21;23;31;34;42.

Тема 7. Ділові ігри, тренінги як методи викладання у вищій школі

Самостійна робота №7. Ділові ігри, тренінги як методи викладання у вищій школі – 4 год.

Завдання:

1.Схематизація класифікації освітніх ігор.

2.Схарактеризувати освітні цілі та вимоги до дидактичного тренінгу.

3.Розробити освітню гру або тренінг та підготувати їх презентацію.

Література: 14;15;17;23;25;38.

Тема 8. Майстер-клас як метод викладання у ВШ

Самостійна робота №8. Майстер-клас як метод викладання у ВШ – 4 год.

Завдання:

1.Засвоїти літературу за темою та скористатись джерелами Інтернету.

2. Підготуватися до відповіді на питання : дидактична мета, завдання та процедура майстер-класу; основні елементи методики майстер-класу; вимоги до педагога, який проводить майстер-клас; критерії якості майстер-класу.

3. Розробити майстер-клас за темою заняття або за темою дисертації аспіранта.

4. Підготуватися до обговорення презентації майстер-класу.

Література: 7; 13;15;23;36.

Тема 9. Мультимедіа у викладанні у ВШ

Самостійна робота № 9. Мультимедіа у викладанні у ВШ – 4 год.

Завдання:

1. Засвоїти літературу за темою та скористатись джерелами Інтернету.

2. Підготуватися до відповіді на питання : специфіка застосування мультимедіа як технологічного процесу та інформаційного продукту у ВШ, основні напрями використання мультимедіа в сучасній ВШ.

3. Розробити віртуальну екскурсію або віртуальну виставку тощо за темою дисертації аспіранта.

Література: 15;17;23;28;36;41;42.

Тема 10. Новітня вітчизняна та світова практика підготовки інноваційних фахівців для інформаційної, бібліотечної та архівної сфери

Самостійна робота: Вітчизняний та зарубіжний досвід модернізації вищої освіти з інформаційної, бібліотечної та архівної справи – 4 год.

Мета: з'ясувати спільне та відмінне в підготовці фахівців з інформаційної, бібліотечної та архівної сфери в Україні та світі.

Завдання:

1. Виявити та проаналізувати сайти престижних ЗВО США та Європи інформаційного, бібліотечного та архівного профілю, виявити специфіку змісту та інноваційні форми навчання.

2. Віднайти та проаналізувати сайти провідних вітчизняних ВЗО, які здійснюють підготовку кадрів для інформаційної, бібліотечної та архівної сфери, визначити специфіку змісту та інноваційні форми навчання.

3. Окреслити проблеми професійного спрямування за спеціальністю «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» (назва спеціальності, можливі шляхи розвитку бібліотечної, архівної та інформаційної спеціалізацій у межах спеціальності тощо).

4. Окреслити існуючі та можливі інноваційні (інтерактивні, активні та ін.) методи і форми навчання майбутніх інформаційних працівників.

Література: App Store – сервіс і iTunes U (<http://www.appk.com/education/itunes-u/>), сайти провідних зарубіжних та українських внз інформаційного, бібліотечного та архівного профілю; офіційний сайт ХДАК <http://www.ic.ac.kharkov.ua/>.

Тема 10. Новітня вітчизняна та світова практика підготовки інноваційних фахівців для інформаційної, бібліотечної та архівної сфери

Самостійна робота: Проблеми професійного спрямування за спеціальністю «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» - 2 год.

Мета: окреслити можливі шляхи розвитку бібліотечної, архівної та інформаційної спеціалізацій у межах спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

Завдання:

1. Виявити існуючі суперечності науково-педагогічного характеру, пов'язані з назвою спеціальності.
2. Дати відповіді на запитання:
 - Що саме актуалізувало об'єднання самостійних освітніх спеціальностей?
 - Які ідеї, гіпотези вчені пропонували при введенні науково-педагогічної інновації?
 - Якою розробники вбачали майбутню педагогічну практику?
 - Чи вдавалися до педагогічного прогнозування із застосуванням принципу варіативності, згідно з яким є можливість вибору найефективнішого варіанта прогностичного рішення з певного набору альтернатив?
 - Як окремі види професійної освіти співіснуюватимуть і розвиватимуться в межах єдиної спеціальності?
 - Чи об'єднана спеціальність сприятиме утворенню нової якості інформаційної освіти?
 - У майбутньому об'єднана спеціальність розвиватиметься на засадах ковергенції (зближення) чи дивергенції (розходження)?

3. Окреслити можливий перелік спеціалізацій у межах спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

Література: 2;3;4;10;11,19;20;23;25;26;27;28;34;37;38;40;42;43.

Тема 11. Міждисциплінарне навчання як метод реалізації освітнього процесу у вищому навчальному закладі освіти інформаційного профілю

Самостійна робота: Мультимедійна презентація міждисциплінарного підходу в підготовці інформаційних фахівців – 4 год.

Мета: засвоєння методики мультимедійної презентації міждисциплінарного підходу.

Завдання:

1. Створити 12 слайдів, присвячених суті міждисциплінарного підходу:

Слайд 1. Тема.

Слайд 2. Визначення терміну.

Слайд 3. Основні завдання. Розвиток системного мислення і цілісного світогляду.

Слайд 4. Основні завдання. Розвиток творчого, критичного та абстрактно-логічного мислення, здатності до вирішення проблем.

Слайд 5. Розвиток здатності до самостійного навчання та дослідницької роботи, навчання дослідницьких навичок та вмій.

Слайд 6. Навчання співробітництва: умінь працювати з іншими людьми (вирішувати проблеми в малих групах, проводити спільну дослідницьку роботу, вести діалог, спілкуватися з людьми, приймати точки зору іншої людини).

Слайд 7. Формування системи «Я - концепція».

Слайд 8. Критерії міждисциплінарного навчання.

Слайд 9. Організація результатів міждисциплінарного навчання.

Слайд 10. Основні етапи дослідницького методу.

Слайд 11. Переваги міждисциплінарного навчання.

Слайд 12. Висновки.

Література: 1;2;6;8;14;16;17;18;22;24;28;31;35;36.

Тема 12. Інноваційні методи в теоретичній підготовці інформаційних працівників

Самостійна робота: Кросворд та філворд як форми реалізації евристичного навчання майбутніх інформаційних працівників – 4 год.

Мета: розроблення та реалізація в освітньому процесі кросворду та філворду як форм евристичного навчання.

Завдання:

1. З'ясувати типи і види кросвордів як форми евристичного навчання студентів та аспірантів.

2. Охарактеризувати специфіку та методику розв'язання різних видів кросвордів: головоломка, сканворд, німецький кросворд, японський кросворд, кросворд-ребус, крис-крос, дуаль, кейворд, лінійний кросворд тощо.

3. Розглянути філворд як різновид кросворда, особливості використання в освітньому процесі.

4. Підготувати до розв'язання студентами філворда діловодної тематики (див. додаток 2).

Література: 1;5;6;14;16;17;25;27;33;39;41;44.

Тема 13. Інноваційні освітні технології в практичній підготовці майбутніх інформаційних фахівців

Самостійна робота: Інноваційні методи в практичній підготовці майбутніх інформаційних працівників – 8 год.

Мета: активізувати знання щодо особливостей інтерактивних методів навчання в практичній підготовці майбутніх інформаційних фахівців.

Завдання:

1. Виявити та систематизувати найефективніші інтерактивні методи і форми навчання в практичній підготовці майбутніх інформаційних працівників.

2. Підготувати мультимедіа-презентацію основних методик практичної підготовки майбутніх інформаційних фахівців.

3. Обрати тему з дисципліни «Документознавство» та розробити сценарій майстер-класу, підготувати необхідні матеріали.

4. Обрати тему з дисципліни «Бібліотекознавство» та розробити сценарій тренінгу, підготувати необхідні матеріали.

5. Обрати тему з дисципліни «Інформаційна культура» та розробити сценарій ділової або рольової гри, підготувати необхідні матеріали.

Література: 5;7;12;13;14;15;21;29;41.

Тема 14. Інноваційні методики в організації самостійної роботи майбутніх інформаційних працівників

Самостійна робота: Використання сучасних інтернет-технологій в організації самостійної роботи майбутніх інформаційних фахівців – 4 год.

Мета: оволодіння інноваційними методиками організації самостійної роботи студентів в електронному середовищі.

Завдання:

1. Виявити та систематизувати інноваційні мультимедійні (веб-форми), електронні форми організації самостійної роботи студентів в інтернет-середовищі.

2. Підготувати мультимедіа-презентацію віртуальних форм організації самостійної роботи студентів.

3. З'ясувати технологію організації самостійної роботи студентів у форматі вебінару.

Література: 14;30;31;39.

Тема 15. Інноваційні методики контролю знань та вмінь студентів

Самостійна робота: Інноваційні методики контролю знань та вмінь студентів – 2 год.

Мета: активізувати знання щодо інноваційних форм контролю знань та вмінь студентів.

Завдання:

1. З'ясувати особливості застосування інноваційних методів контролю знань та вмінь студентів спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

2. Обрати одну з тем фундаментальної дисципліни «Соціальні комунікації» та обрати найефективніші

- форми контролю знань студентів: дебати, мозковий штурм, тестування, веб-презентації, е-конференція, круглий стіл тощо;

- форми контролю вмінь студентів: рольові, ділові ігри, КВК, веб-презентації, робота в малих групах тощо.

3. Розробити тести для інтерактивного опитування студентів з фундаментального курсу «Інформаційний менеджмент» для оцінки професійних та особистісних якостей магістрів, рівня кваліфікації, проєктивні, асоціативні, інтелектуальні, самооціночні, організаційні, тести навичок, соціометричні, комунікативні, тести на конфліктність.

Література: 1;5;8;12;14;17;32.

Тема 16. Інноваційні методи та засоби оцінювання рівня педагогічної майстерності викладачів спецдисциплін

Самостійна робота: Підготовка до проведення відкритого заняття інноваційного типу – 2 год.

Мета: засвоїти методику проведення відкритого заняття інноваційного типу.

Завдання:

1. Обрати тему конкретної навчальної дисципліни для бакалаврів або магістрів за спеціальністю «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

2. Визначитися щодо форми проведення відкритого заняття та методики його проведення інтерактивним способом (лекція-презентація, майстер-клас, тренінг, ділова гра тощо).

3. Розробити план-сценарій проведення відкритого заняття.

4. Підготувати необхідні інформаційні матеріали.

5. Замовити технічні та комп'ютерні засоби і перевірити їхній технічний стан.

6. Підготувати аудиторію, повідомити студентів про тему і форму заняття, дату та час його проведення.

Література: 1;5;8;9;14;16;19;39.

7. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Рівень досягнення запланованих результатів навчання перевірятиметься за допомогою таких форм контролю:

1) взаємодія, вступ у комунікацію, толерантне ставлення до осіб, що мають інші соціокультурні чи гендерно-вікові особливості – диспути, доповіді, бесіди, командні проекти;

2) знання, розуміння та дотримання етичних принципів професійної діяльності інформаційного працівника, бібліотекаря, архівіста – тестування, поточне опитування, моделювання практичних професійних ситуацій з метою їх вирішення, модульна контрольна робота, реферати, есе, ректорська контрольна робота;

3) набуття знань щодо загальних і спеціальних компетентностей майбутніх інформаційних фахівців;

4) оволодіння інноваційними (активними, інтерактивними) методами викладання спецдисциплін соціокомунікаційного циклу;

5) знання та вміння обирати й використовувати адекватні інноваційні методи теоретичної підготовки майбутніх інформаційних, бібліотечних та архівних працівників;

6) знання та вміння обирати й застосовувати адекватні інноваційні методи практичної підготовки майбутніх інформаційних фахівців;

7) пояснення та демонстрація міждисциплінарного підходу у викладанні спецдисциплін соціокомунікаційного циклу в презентаційній або case-study формі;

8) демонстрація медійної презентації однієї з форм інноваційного навчання студентів;

9) розроблення тестів та проведення тестування студентів спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа.

8. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Інноваційні методи викладання у вищій школі» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Для заліку

Змістовий модуль 1 Теми 1-9	Підсумковий контроль (залік)	Змістовий модуль 2 теми 10-15	Підсумковий контроль (залік)
40%	40%	20%	40%
8 тиждень	Екзаменаційна сесія	16 тиждень	Екзаменаційна сесія

Шкала оцінювання

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90 – 100	Зараховано	A (відмінно)
82-89		B (дуже добре)
74-81		C (добре)
64-73		D (задовільно)
60-63		E (достатньо)
35-59	не зараховано з можливістю повторного складання	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Опорні конспекти лекцій	1-15
2.	Навчальні посібники; Кейси	1-15
3.	Силабус	1-15
4.	Програма та навчально-методичні матеріали навчальної дисципліни	1-15
5.	Засоби підсумкового контролю (комплект тестових завдань для підсумкового контролю)	1-15

10. Рекомендовані джерела інформації

Базові

1. Алексюк А.М. Організація самостійної роботи студентів в умовах інтенсифікації навчання: навч. посібник / А.М.Алексюк, П.І.Підкасистий, В.А. Козаков та ін. – Київ: А.П.Н., 1993. – 336 с.
2. Зварич І. Проблема удосконалення контролю і оцінки знань студентів / І.Зварич // Рідна школа. — 2000. — № 10. — С. 43 —45.

3. Зінченко В. Студент і науково-дослідна робота / В.Зінченко // Рідна школа. — 2001. — № 2. — С. 37.
4. Інновації у соціальних службах: навч.-метод. посібник /Семигіна Т.В., Грига Т.М. та ін. – Київ: Пульсар,2002. -168 с.
5. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: Метод. посіб. / Авт.–уклад.: О. Пометун, Л. Пироженко. — К. : А.П.Н, 2002. — 136 с.
6. Кремінь В.Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати /В.Г.Кремінь. – Київ: Грамота, 2005. – 448 с.
7. Михальченко М. Освіта і наука: пошуки нових парадигм модернізації / М.Михальченко // Вища школа. — 2001. — №2 – С. 3-10.
8. Ніколаєнко С.М. Вища освіта – джерело соціально-економічного і культурного розвитку суспільства . – Київ: Знання, 2005. – 324 с.
9. Нові технології навчання: наук.-мет. зб./ Ред. кол.: В.О.Зайчик, О.Я.Савченко, О.І.Ляшенко. — К. : Наук.-мет. центр вищ. освіти, 2001. — Вип.30. — 254 с.
- 10.Перспективні освітні технології: Навчально-методичний посібник / За ред. Г.С.Сазоненко. — Київ : Голак, 2000. — 560 с.
- 11.Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності//Хрестоматія з педагогіки вищої школи: навч. посібник /За заг. ред. В.І.Лозової. – Харків: Віровець А.П. «Апостроф», 2011. – С.33-46.
- 12.Превентивна робота з молоддю за методом «рівний-рівному»: навч. посібник// За заг. ред.. І.Д.Зверєвої. – Київ: Навчальна книга, 2002. – 256 с.
- 13.Психолого-педагогічні аспекти реалізації сучасних методів навчання у вищій школі: навч. посіб. / За ред. М. В. Артюшиної, О. М. Котикової, Г. М. Романової. — Київ : КНЕУ, 2007. — 528 с.
- 14.Соляник А. Інноваційні критерії результативності ступеневої підготовки фахівців зі спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» / Алла Соляник // Укр. журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. – 2018. – Вип. 1. – С. 64-75.
- 15.Шейко В.М. Вища освіта в країнах Заходу: соціальні та етичні аспекти / В.М. Шейко; Харк.держ.акад.культури. — Харків : ХДАК, 1999. —151с.

Додаткові

- 16.Бачинська Н. Базові концепції модернізації вищої бібліотечної освіти в Україні / Надія Бачинська // Вісн. Кн. Палати. — 2015. — №3. — С. 32-35.
- 17.Бездрабко В. В. Документознавство в Україні: інституціоналізація та сучасний розвиток : монографія / Валентина Бездрабко; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — Київ :Четверта хвиля, 2009. — 720 с.
- 18.Бриль Ю. О. Документознавча освіта в контексті реформування вищої освіти України / Ю. О. Бриль // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. — 2016. — №3. — С. 70-79.
- 19.Бовт Д. Просування ідей модернізації у роботі навчальної лабораторії класичного університету // Дмитро Бовт, Наталія Лосєва // Вища освіта України. — 2010. — №1. — С. 54-59.
- 20.Буслаєва К. През-реліз: документ нашого часу / Катерина Буслаєва // Довідник секретаря та офіс-менеджера. — 2016. — №6. — С. 29-32.

21. Денисенко О. Знищення документів: крок за кроком / Олександр Денисенко // Довідник секретаря та офіс-менеджера. — 2016. — №2. — С. 22-35.
22. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України ; голов. ред. В. Г. Кремень. — Київ : Юрінком Інтер, 2008. — 1040 с.
23. Еш С. Відкриті заняття у вищих навчальних закладах як форма контролю процесу навчання / Світлана Еш // Вища школа. — 2012. — №3. — С. 84-91.
24. Загуменна В. Підготовка фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи в Нац. акад. керівних кадрів культури мистецтв / Віра Загуменна, Ярослав Хіміч // Бібл. форум: історія, теорія і практика. — 2016. — №1. — С. 36-37.
25. Захарова І. Напрями і зміст підготовки магістрів з документознавства та інформаційної діяльності / І. Захарова // Наук. зап. Нац. ун-ту «Острозька академія». Сер.: Культура і соціальні комунікації. — 2009. — Вип. 1. — С. 262-269.
26. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи / за ред. П. Ю. Сауха. — Житомир : Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2011. — 444 с.
27. Король О. Які бувають презентації / Олена Король // Довідник секретаря та офіс-менеджера. — 2010. — №7. — С. 55-59.
28. Кушнарєнко Н. М. Вища бібліотечна освіта України в контексті гендерного підходу / Н. М. Кушнарєнко // Вісн. Харків. держ. акад. культури. — Харків, 2014. — С. 69-78.
29. Кушнарєнко Н. М. Складові змісту спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність»: питання методології / Н. М. Кушнарєнко // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. — 2004. — С. 15-21.
30. Малик Г. Застосування методу моделювання у реалізації компетентнісного підходу до професійної підготовки майбутнього документознавця / Галина Малик // Вища шк. — 2012. — №1. — С. 70-85.
31. Малик Г. П. Компетентнісний профіль документознавця / Г. Д. Малик // Вісн. Харків. держ. акад. культури : зб. наук. пр. — Харків, 2013. — Вип. 41. — С. 82-92.
32. Матвієнко О. Документознавча професіологія: проблеми і перспективи // Вісн. Кн. палати. — 2007. — №5. — С. 30-32.
33. Матвієнко О. Інформаційний менеджмент як основа концептуальної моделі фахівця з інформаційної справи / Оксана Матвієнко, Михайло Цивін // Вісн. Кн. палати. — 2017. — №4. — С. 27-30.
34. Матвієнко О. Проблеми професійного спрямування за спеціальністю «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» / Оксана Матвієнко, Михайло Цивін // Вісн. Кн. палати. — 2017. — №11. — С. 29-33.
35. Рудницьких О. В. Коучінг як інтерактивна технологія в освіті / О. В. Рудницьких // Вісн. Дніпроп. ун-ту імені Альфреда Нобеля. Сер. «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки. — 2014. — №2(8). — С. 173.
36. Спрінсян В. Г. Підготовка документознавців, інформаційних аналітиків – нагальна потреба інформаційного суспільства / В. Г. Спрінсян // Моделювання регіональної економіки. — 2011. — №2. — С. 283-289.

37. Трач Д. Організація інноваційної діяльності у виші як умова підвищення якості освіти / Дмитро Трач // Вища шк. — 2015. — № 4-5. — С. 13-19.
38. Філіпова Л. Магістерські освітні програми бібліотечно-інформаційного профілю в університетах США: досвід організації та змісту навчання / Людмила Філіпова // Вісн. Кн. палати. — 2016. — №3. — С. 49-52.
39. Хімич Я. Інноваційні зміни в бібліотеці на основі проектного, кадрового менеджменту та інноваційної діяльності : посіб. для тренерів за програм. підвищ. кваліфікації / Я. О. Хімич, О. В. Башун. — Київ : Самміт-книга, 2010. — 68 с.
40. Чуканова С. Проблема професійної підготовки фахівців із бібліотекознавства та інформології в США у педагогічній теорії / Світлана Чуканова // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. — 2016. — №1. — С. 41-45.
41. Швецова-Водка Г. М. Бібліографічна підготовка фахівців спеціальності «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія» / Г. М. Швецова-Водка // Вісн. Харків. держ. акад. культури. — 2013. — Вип. 40. — С. 70-74.
42. Швецова-Водка Г. М. Документознавство: словник-довідник термінів і понять : навч. посіб. / Г. М. Швецова-Водка. — Київ : Знання, 2011. — 319 с.
43. Юров Ю. Внутрішній бізнес-тренер: назвемо посаду згідно з КП / Юрій Юров // Довідник секретаря та офіс-менеджера. — 2016. — №4. — С. 42.
44. Saracevic T. Information science: origin, evolution and relations. In: Conceptions of library and information science. Historical, empirical and theoretical perspectives; Edited by Pertti Vakkari & Blaise Cronin. — London : Taylor Graham, 1992. — P. 5-27.

Рекомендовані теми рефератів

1. Чинники трансформації вищої освіти людства у інформаційному суспільстві.
2. Особливості трансформації вищої освіти України у XXI столітті.
3. Євроінтеграція та інноваційні тенденції у вищій освіті України.
4. Сучасний досвід інновацій у вищій освіті в європейських країнах.
5. Сучасний досвід інновацій у вищій школі США та Канади.
6. Сучасний досвід інновацій у зарубіжній вищій школі.
7. Сучасний досвід інновацій у вітчизняній вищій школі.
8. Порівняльний аналіз сучасного досвіду інновацій у зарубіжній та вітчизняній вищій школі
9. Теоретичні основи інноваційних перетворень у вищій школі.
10. Інноваційні технології навчання у сучасній вищій школі.
11. Класифікації інноваційних методів викладання.
12. Перспективні тенденції розвитку інновацій у сучасній вищій школі за кордоном.
13. Перспективні тенденції розвитку інновацій у сучасній вищій школі України.
14. Порівняльний аналіз перспективних тенденцій розвитку інновацій у сучасній зарубіжній вищій школі та в Україні.

Контрольні питання з дисципліни (залік)

1. Соціокультурні причини трансформації вищої освіти в умовах інформаційного суспільства.
2. Досвід модернізації вищої школи в європейських країнах.
3. Досвід модернізації вищої школи в США та Канаді.
4. Досвід модернізації вищої школи в Японії.
5. Досвід оновлення вищої освіти в Україні в умовах євроінтеграції.
6. Перспективні тенденції розвитку освітніх інновацій в інформаційному суспільстві.
7. Перспективні тенденції розвитку інновацій у сучасній вищій школі за кордоном.
8. Перспективні тенденції розвитку інновацій у сучасній вищій школі України.
9. Порівняльний аналіз перспективних тенденцій розвитку інновацій у сучасній зарубіжній вищій школі та в Україні.
10. Характеристика «Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності в Україні».
11. Порівняльний аналіз провідних понять (з наведенням прикладів): «інновація» та «освітня інновація».
12. Рівні інновацій (з наведенням прикладів освітніх інновацій).
13. Порівняльний аналіз провідних понять (з наведенням прикладів): «інноваційні освітні технології» та «інноваційні методи викладання».
14. Характеристика інноваційних технологій навчання в сучасній вищій освіті.
15. Сутнісні параметри інноваційних методів викладання.
16. Класифікація інноваційних методів викладання.
17. Сутність активних методів викладання та їх вплив на підвищення якості вищої освіти.
18. Характеристика активних інформаційних методів навчання.
19. Методи проблемно-дискусійного викладання.
20. Специфіка інтерактивних методів викладання та їх вплив на підвищення якості вищої освіти.
21. Класифікація інтерактивних методів викладання відповідно до форм організації навчання у вищій школі.
22. Характеристика специфіки застосування інтерактивних методів (дебати, мозковий штурм, робота в малих групах, проектів, кейс-студій, «рівний-рівному», презентація) в навчальному процесі.
23. Ділова гра як метод викладання у вищій школі.
24. Види дидактичних та ділових ігор, їх використання в навчальному процесі.
25. Тренінг як метод викладання у вищій школі.
26. Освітні цілі та вимоги до дидактичного тренінгу.
27. Характеристика тренінгів комунікативної та професійної компетентності.
28. Майстер-клас як метод викладання у вищій школі.
29. Характеристика методики майстер-класу та критерії якості майстер-класу.
30. Мультимедіа як технологічний процес та як інформаційний продукт.
31. Основні напрями використання мультимедіа в сучасній вищій школі.
32. Дидактичні характеристики лекції-візуалізації.
33. Дидактичні характеристики відео-конференції.

34. Дидактичні характеристики віртуальної презентації.

35. Дидактичні характеристики віртуальної екскурсії, віртуальної виставки.

Контрольні питання з дисципліни (залік)

1. Фактори інформаційного суспільства, що впливають на необхідність впровадження інновацій у професійній підготовці фахівців інформаційної сфери у ВШ.
2. Характеристика форм активних методів у теоретичній підготовці майбутніх інформаційних працівників, особливості їх реалізації.
3. Характеристика форм інтерактивних методів у практичній підготовці інформаційних працівників, особливості їх проведення, вимоги до викладача.
4. Характеристика форм інноваційних методів організації самостійної роботи студентів.
5. Характеристика форм інноваційних методів контролю знань майбутніх інформаційних працівників.
6. Характеристика форм інноваційних методів контролю умінь майбутніх інформаційних працівників.
7. Характеристика структури тренінгу професійної компетентності інформаційного працівника, особливості його проведення.
8. Характеристика форм інноваційних методів стимулювання майбутніх інформаційних працівників до науково-пошукової діяльності.
9. Характеристика форм стимулювання майбутніх інформаційних працівників до розроблення та впровадження в освітній процес інноваційних методів.
10. Характеристика форм залучення майбутніх інформаційних працівників до аналітико-синтетичної діяльності.

Навчальне видання

**Силабус
навчальної дисципліни**

**Інноваційні методи викладання у вищій школі
Освітньо-наукова програма – Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
Спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»
Галузь знань – 02 культура і мистецтво
Ступінь вищої освіти – доктор філософії**

Укладачі:
**Кушнарєнко Н.М.,
Соляник А.А.**

Комп'ютерний набір
Ю. М. Заклінська

План 2019

Підп. до друку _____ Формат 60x84 1/16

Папір для мн. ап. Друк. офс. Ум. друк. арк. _____ Обл.-вид. арк. _____

Тираж 100 прим. Зам № _____. Безплатно

ХДАК, 61057, Харків-57, Бурсацький узвіз, 4
Ротапринт ХДАК